

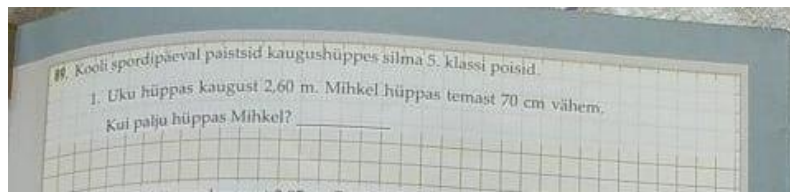
ERIPEDAGOOGIDE PRAKTILISI NÄPUNÄITEID ÕPETAJATELE

Oleme eripedagoogidega kriisiperioodiks koostanud mõned soovitused ja näpunäited HEV lastega töötavatele õpetajatele. Need kehtivad ka tavaolukorras, mistõttu on kasutusala palju laiem. Kuna kõik õpetajad puutuvad suuremal või vähemal määral kokku HEV õpilastega, on need näpunäited sobilikud KÕIGILE ÕPETAJATELE!

Ilmselt ei ole siin midagi sellist, mida te juba ei teaks või kasutaks, aga kordamine on teadupärast tarkuse ema ning meeldetuletuseks oleks ehk hea neid mõtteid lugeda.

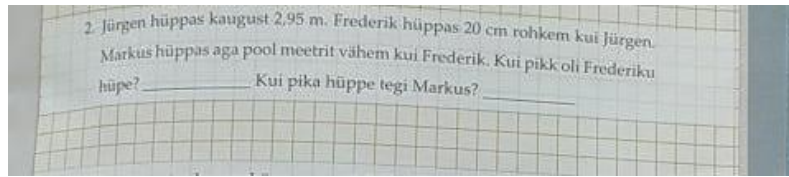
- Anna lapsele positiivne töökorraldus.
Näiteks: palun istu rahulikult ja vaikselt (versus ära lärma, ära jookse ringi)
 - Vali materjalist välja kõige olulisem, jooni see alla erinevate värvidega ja jätta ebavajalik kõrvale.
 - Ära kasuta HEV õpilaste puhul numbrilist hindamist, sest distantsõppe õpitulemused ei ole samal moel saavutatavad kui tavaõppes. Palun tutvu Haridus- ja teadusministeeriumi soovitustega:
<https://www.hm.ee/et/uudised/haridus-ja-teadusministeerium-soovitab-vahemalt-esimesel-kahel-nadalal-hoiduda-opilaste>
 - Lõimi õppetegevusi erinevate ainete vahel. Anna praktilise elu ülesandeid.
Näiteks: algklasside lapsed jalutavad õues (*kehaline kasvatus*) ja leiavad kevade tunnused – sinililled, sipelgad, liblikad, rändlinnud (*loodusõpetus*), käbide loendamine ja nendega arvutamine (*matemaatika*).
Kehaline kasvatus võiks koduõppe perioodil olla asendatud lihtsalt aktiivse liikumisega – jalutamine, rulluisutamine, jalgrattasõit jms. Soovitavalt koos vanemaga – nii saab selle liigitada ka pereürituse alla. Ei ole mõistlik paluda lapsel või perel koju mingeid lisavahendeid (nt võrkpall vms) soetada. Proovi hakkama saada koduste vahenditega. Kui kodus on hüppenõr, siis ka see on võimalus kehaliselt aktiivne olla. Pigem soodusta õues käimist ja seal aktiivset tegutsemist.
- Muidugi tuleb meeles pidada ja üle korrata karantiinireeglid – enam kui kahe inimese kogunemised on keelatud ja omavahel tuleb hoida distantsi vähemalt 2 meetrit.**
- *Tööõpetuse* tundides võiks algklassilapse ülesandeks olla nt oma toa koristamine või lihtsama söögi tegemine – võileivad, küpsisetort vm, mis ei vaja pliiti. Suuremad saavad juba muna praadimise ja omlletiga hakkama. 1. klassis võiks alustada kasvõi poenimekirja koostamisest. Pigem lähtu sellest, mida saab koduste vahenditega ette võtta. Aprillis nt riisumine või aiatöödel vanematele abiks olemine.
 - Korralda ekraanivaba õppimise päevi.

- Kord nädalas võiks lastega igas aines teha videotunde. Sellisel moel on lihtsam raskemaid teemasid selgeks teha – saab kasutada näitlikustamist, mis sobib eriti hästi just HEV lastele. Google Drive'is ehk Google Meetingus on see imelihtne.
- Võimalusel anna päevade lõikes lahendada ühte tüüpi harjutusi/ülesandeid. HEV lapsel on võrreldes eakaaslastega vaja rohkem kordusi. **Ühte tüüpi õppematerjal soodustab seoste tekkimist.**
- Jaota tööjuhised sammudeks. Enamikul HEV õpilastel valmistab kõige suuremaid raskusi oma tegevuse planeerimine.
*Nt: **töökäsk** – loe tekst läbi, jooni alla tegusõnad ja kirjuta sulgudesse tegusõnad selliselt, nagu tegevus oleks eile toimunud.*
Esita töökäsk selliselt:
 1. Loe tekst
 2. Jooni alla tegusõnad
 3. Kirjuta sulgu tegusõna mineviku vormis
- Individualiseeri õppetööd – alusta õppeülesannete mahu vähendamisest. HEV lapsele on soovitatav anda võrreldes eakaaslastega vähem ülesandeid. Mahukamad ülesanded saab teha osadeks.
See aitab lapsel hoida õpimotivatsiooni.
- Algoritm ülesande lahendamiseks on kirjalik plaan. See aitab tähelepanu hoida ja õigel teel püsida.
Näide: 5. kl matemaatika tekstülesande lahendamisest õpiraskustega lapsele, kus on rakendatud kõiki eelpool nimetatud põhimõtteid.
NB! “Sammude” hulk ja täpsus sõltub õpilase teadmistest/oskustest.

1. tekstülesanne:

1. **Loe** tekstülesanne.
2. **Mõtle:**
 - a) Kui palju hüppas Uku?
 - b) Kui palju hüppas Mihkel?
3. **Vaata** pikkusühikuid. Teisenda need ühesuguseks.
4. **Mõtle**, millise tehtega arvutada. **Arvuta** (ruudustikus).
5. **Kirjuta** vastus joonele.

2. tekstülesanne:

1. **Loe** tekstülesanne.
 2. **Mõttele:**
 - a) Kui palju hüppas Jürgen?
 - b) Kui palju hüppas Frederik?
 - c) Kui palju hüppas Markus?
 - d) Kelle hüppe pikkust saad kõigepealt arvutada? Kelle oma siis?
 3. **Vaata:** esimese tehte pikkusühikuid.
Vajadusel teisenda!
Mõttele, millise tehtega arvutada.
Arvuta ruudustikus.
Kirjuta vastus joonele.
 4. **Vaata:** teise tehte pikkusühikuid.
Vajadusel teisenda!
Mõttele, millise tehtega arvutada.
Arvuta ruudustikus.
Kirjuta vastus joonele.
- **Püüa mõista lapsevanemaid.** Nende õlul on hetkel õpetamine ja õppetöö kodune korraldamine. Lisaks peavad nad kuidagi ka oma igapäevatöö ära korraldama. Hea oleks, kui õppeainetes ette antud õpiülesanded oleksid ühes keskkonnas. Võiks konsulteerida ka teiste oma kooli õpetajatega, et millises keskkonnas nemad oma ainet annavad. Tihti ei oska vanemad erinevaid veebipõhiseid keskkondi kasutada. Kui õpetajad kasutavad kokkuleppeliselt üht-kaht õpikeskkonda, siis on vanematel vaja vaid nendega end kurssi viia. Meie eesmärk ei peaks olema demonstreerida enda IT-alaseid oskusi, vaid leida parim viis lastele õppeaine sisu selgeks tegemiseks.
 - **Kiida last ja tema peret tehtud töö eest! Isegi, kui vead olid sees – see ongi õppimise koht.**

Kui tunned, et vajad abi, võta julgelt ühendust tugikeskuse eripedagoogiga, kes saab aidata:

- õppetekstide lihtsustamisel;
- õppeülesannete osadeks jaotamisel;
- ükskõik millise probleemiga, mille lahendamisel võiks eripedagoogi nõu vaja minna.

Tugikeskuse eripedagoogide kontaktid

Haridusasutus	Eripedagoogi/ eripedagoogi assistendi nimi	Kontaktandmed
Kaali Kool Pihla Kool Mustjala Lasteaed-Põhikool	Monika Pulk	monika.pulk@saare.ee; mob: 58861002
Kihelkonna Kool Lümända Kool	Anneli Saarela	anneli.saarela@saare.ee; mob : 53409496
Kärla Kool Valjala Kool	Triinu Järvalt	triinu.jarvalt@saare.ee; mob: 56636276
Kuressaare Gümnaasium Kuressaare Vanalinna Kool	Leelo Laus ja Liisi Laum	leelo.laus@saare.ee; mob: 56981253 liisi.laum@saare.ee; mob: 56451634
Saaremaa Ühisgümnaasium	Madli Mikli ja Maris Rattasepp	madli.mikli@saare.ee; mob: 5275403 maris.rattasepp@saare.ee; mob: 5037367
Orissaare Gümnaasium Aste Põhikool	Ene Teras	ene.teras@saare.ee; mob:
Leisi Kool Salme Põhikool	Annika Pihl	annika.pihl@saare.ee; mob:
Tornimäe Põhikool Kahtla Lasteaed-Põhikool	Maige Vallik	maige.vallik@saare.ee; mob: 53592655

Kui soovid rohkem infot koduõppe materjalide kohta, külasta järgmisi lehekülgi:

Üldised soovitused

<https://www.innove.ee/blogi/info-nouanded-ja-materjalid-opetajatele-distantsope-korraldamiseks/>

<https://www.innove.ee/wp-content/uploads/2020/03/Soovitusi-mitte-digikeskseks-kaugopeks.pdf>

Facebooki lehed ja grupid

Leht „Nutitund igasse kool“

<https://www.facebook.com/groups/nutitund/>

Grupp „Kodune kaugõpe HEV lastele“

<https://www.facebook.com/groups/345593719693240/permalink/346783736240905/>

Rakendus HARJUTAJA. Pakub võimalusi taset valida ja sobib lasteaia vanematele lastele ning algklassilastele.

<https://play.google.com/store/apps/details?id=ee.kaader.harjutaja&fbclid=IwAR1vdxHMoTq6KUKAKxz3mis6aGVyvCvYTjr0YRmt4jYGY7EcTAvn4su3410>

KIDS BRAIN TRAINER (krokodilliga). Palju erinevaid psüühilisi protsesse arendavaid ülesandeid ja harjutusi.

<https://play.google.com/store/apps/details?id=brilliant.sari.ads&hl=et>

Palju erinevaid arendavaid mängu psüühiliste protsesside arendamiseks

http://www.frepy.eu/part_ee.html

Ettevalmistus kooliks

<https://kooliksvalmis.ee/games/browse?fbclid=IwAR1TQoNOUOUUn3veMvHQYhnJVM8Wnxf-q-RW5qziVRcgrb5L9YvVCUZGTww>

Harjutamine ja eksamiteks valmistumine

<https://eis.ekk.edu.ee/eis/lahendamine>

Hariduslike erivajadustega õpilaste õppevara arendamine

<http://hev.edu.ee/>

<https://muki.loremipsum.ee>

<https://www.miksike.ee/#/en/gnews.html>

RÕK-i järgi õppivatele õpilastele, õppekava arvestades, klasside, ainete, teemade kaupa
<https://www.taskutark.ee/m/>

Kõnet arendavad tegevused

http://hellognet.weebly.com/?fbclid=IwAR1ZJqrkidNRpPJy9jZQOCrc7BPUrEzvTGdUCpBn70joEJOQEO99_gE9TyI

<https://logopeedilisedmangud.weebly.com/>

Kohandatud tekstid

<https://www.hiiekool.ee/et/oppematerjalid>

Matemaatika põhivara RÕK-õpilasele

<http://matemaatika.edu.ee/>

Matemaatilised mängud klasside/tasemete kaupa

https://www.abcya.com/games/math_bingo

<https://www.mathsisfun.com/puzzles/>

Korrutustabeli õppimiseks/kinnistamiseks, kuid sobib ka muude tehete õppimiseks. Põnev mäng, kus saab ise valida arvupiiri ja aja (HEV laste puhul valida kindlasti pikem aeg).

<https://99math.com/>